

In de schijnwerper: rode draden uit succesverhalen

In het kader van het programma 'samen slim slagvaardig kansen creëren voor kwetsbare jongeren van 16-17 jaar' zijn een zevental regio's geïnterviewd over hun succesvolle aanpakken. We hebben de betrokkenen telkens bevroegd op: wat maakt dat dit werkt? Wat draagt bij aan het resultaat? Daar kwam een aantal interessante rode draden uit, die we hier kort samenvatten.

1. Een gedeelde urgentie en ambitie

In vrijwel alle verhalen komt naar voren dat de verschillende partijen (en soms zijn dat er veel!) de handen ineenslaan vanuit een gedeeld gevoel van urgentie (er is bijvoorbeeld een bepaald probleem dat moet worden aangepakt) en/of een ambitie en drive om iets voor jongeren te doen. Dat geeft de wil om over verschillen heen te stappen, creatieve oplossingen te vinden, een stap extra of een stap vooruit te doen in het vertrouwen dat de anderen dat ook doen....

2. Investeren in de samenwerking

De gedeelde focus legt een goede basis onder de samenwerking. Daarnaast zien we in de meeste verhalen dat er ook expliciet in de samenwerking wordt geïnvesteerd. Elkaar leren kennen, elkaar vertrouwen is iets waar je in kunt investeren. Soms speelt een wethouder of projectleider daar een belangrijke rol in als verbinder of aanjager. Dat is dan degene die ervoor kan zorgen dat deuren opengaan of dat mensen met elkaar om tafel gaan. Maar het vraagt ook iets van alle betrokkenen. Punten die regelmatig terugkeren zijn: investeren in de relaties, elkaar leren kennen, tijd besteden aan overleg of nadenken over wat slimme overlegvormen zijn en wie dan met wie om tafel moet. Net als: iedereen inzetten op zijn of haar eigen talent/kracht. Soms worden er ook extra partijen aangehaakt als blijkt dat een bepaalde competentie ontbreekt in de samenwerking.

3. Momentum door grotere beweging(en)

De initiatieven zijn allemaal lokaal/regionaal, maar de meeste hebben baat (gehad) bij een landelijk momentum. Soms door de pers of door onderzoek ontstaan (bijvoorbeeld het op de kaart zetten van jongeren buiten beeld door onderzoek SZW) vaak ook wel door convenanten, actieplannen of intenties die zijn afgesproken op landelijk niveau (Thuiszitterspact bijvoorbeeld). Dit soort bewegingen blijken soms de trigger te vormen voor partijen op regionaal niveau om elkaar op te zoeken en een eigen onderzoek te gaan doen. In andere gevallen bieden ze een soort 'meewind', waardoor initiatieven sneller op de kaart komen en daardoor een impuls krijgen (bijvoorbeeld lokale financiering).

4. De jongere en diens vragen centraal

Als we naar de aanpakken kijken, valt op dat overal is geïnvesteerd in een aanpak waar het verhaal en de problematiek en behoeften van de jongeren centraal staat. Het vertrekpunt is niet de programma's, de regelingen of de ondersteuning maar de jongere *zelf*. Dat is belangrijk omdat daardoor over grenzen van domeinen heen gekeken wordt. Jongeren die een steuntje in de rug kunnen gebruiken, hebben immers vaak hulp uit verschillende hoeken nodig: financieel, school gerelateerd, psychisch, et cetera. De verschillende initiatieven weten daar dicht bij te blijven. Vooral door te zorgen dat er overleg blijft

op het niveau van 'de jongere' en diens verhaal door mensen die deze jongeren rechtstreeks kennen. In sommige gevallen doet de jongere daar ook zelf aan mee.

Deze insteek wil overigens niet zeggen dat de focus alleen op 'de korte klap' is: integendeel, veel initiatieven hebben een ambitie om jongeren duurzaam te ondersteunen en/of problemen te voorkomen (preventie).

5. Een plek voor regionale samenwerking op verschillende niveaus

Om de focus op de jongere te houden, is in veel initiatieven een vorm van 'casusoverleg' herkenbaar. Hier werken mensen van de werkvloer met elkaar samen. Daarnaast zien we ook op andere niveaus samenwerking. Op bestuurlijk niveau bijvoorbeeld, tussen wethouders of tussen bestuurders. In één geval ging die zelfs zo ver dat er een wethouder werd aangewezen als aanspreekpunt om sneller te kunnen schakelen. Maar ook op beleidsmatig niveau is samenwerking tussen diverse instellingen te zien, waarbij bijvoorbeeld de ene organisatie sterk is in het creëren van werk-kansen, en de ander juist goed in het signaleren van trends onder jongeren. De functie van de initiatieven, met name als actietafel, taskforce of matchmaker, is vooral dat die een 'hub' of knooppunt biedt om met elkaar op dit thema samen te werken op regionale schaal. Met de spelers die er in die specifieke omgeving toe doen. Daar is een nieuwe 'plek' voor nodig omdat men in de reguliere samenwerkingsorganisatie juist 'naast elkaar' werkt: in een verschillende regio (arbeidsmarktregio's verschillen bijvoorbeeld van schoolregio's) of in een ander domein (werk, school, zorg)

6. Durven en doen

Op de vraag 'wat werkt?' antwoorden de initiatiefnemers opvallend vaak ook: durf en moed om het gewoon te 'doen'. Om aan de slag te gaan, stappen te zetten en dingen uit te proberen. Waar de knelpunten zitten is vaak snel duidelijk, maar hoe je ze oplost niet. En dat vraagt dikwijls om oplossingen die in het begin onconventioneel voelen (bijvoorbeeld een school die zich met de overgang naar werk gaat 'bemoeien' van leerlingen die uitgevallen zijn). Buiten de kaders denken is dan nodig om tot nieuwe aanpakken en inzichten te komen. En vooral oplossingsgericht werken: wat zou kunnen helpen? De meeste initiatieven starten 'klein' (bijvoorbeeld met een klein groepje jongeren, of met een overleg) en groeien dan gaandeweg. Er gaan geen jaren planning of onderzoek aan vooraf, en het komt niet zelden voor dat men eerst begint en dan de financiering erbij zoekt.

